МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИФРОВИХ, ОСВІТНІХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Галина ГЕРАСИМЧУК
«24» вересня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«25» вересня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Вікова та педагогічна психологія»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – А Освіта
спеціальність – А1 Освітні науки
освітня програма – Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)

Кафедра соціогуманітарних технологій

Силабус склав(ла) доцент кафедри соціогуманітарних технологій, к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК

Силабус затверджений на засіданні кафедри соціогуманітарних технологій, протокол № 3 від «23» вересня 2026 р.

Завідувач кафедри к.і.н., доцент Оксана ЖУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)», протокол № 2 від «23» вересня 2026 р.

Гарант ОП «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)» к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 3 від «25» вересня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/457

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Вікова та педагогічна психологія»

Освітня програма	Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)
Галузь знань / Спеціальність	А Освіта / А1 Освітні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 2
Форма контролю	залік
Викладач(і)	к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: ознайомлення здобувачів освіти з основними поняттями і категоріями вікової та педагогічної психології; розширення й поглиблення знань з вікової та педагогічної психології; висвітлення фактів і закономірностей психічного розвитку функцій, психологічних особливостей людей різних вікових груп; дослідження психологічних основ навчально-виховного процесу; вивчення психологічних закономірностей навчання і виховання дітей, підлітків, юнаків і дорослих людей.

Завдання: – сприяти формуванню моральної самостійності підростаючої особистості, її морально-вольової сфери;
– забезпечити ефективність творчого розвитку і самовдосконалення особистості;
– застосовувати набуті знання та вміння у майбутній професійній діяльності.

Пререквізити: Для освоєння здобувачами освіти необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок необхідне засвоєння базових знань із загальної психології та педагогіки, оволодіння навичками аналізу та спостереження, опанування гуманітарних дисциплін.

2. Компетентності

СК02 — Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК03 — Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК08 — Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК10 — Здатність демонструвати розуміння інклюзивних цінностей, уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	СК
Змістовий модуль 1. Вікова психологія та закономірності розвитку особистості								

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	СК
1	Тема 1. Предмет, завдання та методи вікової психології в контексті інклюзивної освіти	2/–	2/–	11/14	15/14	МН1, МН4, МН6	МО2, МО6	СК02, СК08
2	Тема 2. Теоретичні засади психічного розвитку особистості: вікові закономірності, індивідуальні відмінності та чинники розвитку	4/1	2/1	11/14	17/16	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО4, МО7	СК10, СК03
3	Тема 3. Психологічний розвиток дитини дошкільного віку: індивідуальні особливості та освітні потреби в умовах інклюзії	2/–	2/–	11/14	15/14	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО7	СК10, СК08
4	Тема 4. Психологічні особливості підліткового віку	4/1	2/–	10/14	16/15	МН1, МН3, МН4, МН6	МО2, МО6, МО7	СК03, СК10
5	Тема 5. Психологія ранньої юності	4/–	–/1	10/15	14/16	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО7, модульна контрольна робота	СК02, СК08
Змістовий модуль 2. Педагогічна психологія в умовах інклюзивного освітнього середовища								
6	Тема 6. Психологічні особливості дорослості	2/1	2/–	11/14	15/15	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО6, МО7	СК03, СК10

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**СК**
7	Тема 7. Психологічні закономірності навчання: мотивація, пізнавальні процеси та індивідуалізація освітнього процесу	4/–	–/1	11/14	15/15	МН1, МН4, МН6	МО2, МО4, МО7	СК10, СК03
8	Тема 8. Психологічні засади виховання й соціалізації особистості в умовах інклюзивного освітнього середовища	2/–	2/–	10/14	14/14	МН1, МН4, МН6, МН7	МО2, МО6, МО7, МО8	СК03, СК08
9	Тема 9. Психологія професійної діяльності педагога	2/1	2/1	10/14	14/16	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО7, МО8	
10	Тема 10. Девіантна поведінка дітей і молоді	4/–	1/–	10/15	15/15	МН1, МН4, МН5, МН7	МО2, МО4, МО9, модульна контрольна робота	СК10, СК03, СК02
	Разом	**30/4**	**15/4**	**105/142**	**150/150**			

Легенда: СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань); МН7 — індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО3 — колоквіум; МО4 — тестування; МО6 — есе; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО8 — презентація та виступи на наукових заходах; МО9 — залік.

4. Результати навчання

Знати:

– основні поняття, теорії та концепції психологічної науки, вільно оперувати ними;

– періодизацію психічного розвитку, етапи життєвого шляху особистості, кризи особистості, їх особливості;

– види спілкування та міжособистісних стосунків;

– основні шляхи виходу з конфліктних ситуацій.

Вміти:

– розуміти головні проблеми та завдання психології на сучасному етапі, природу і сутність психіки, свідомості та несвідомих психічних явищ;

– прагнути до професійного саморозвитку;

– працювати в команді, адаптуватися та діяти у нових незнайомих ситуаціях;

– налагоджувати зв’язки у трудовому, шкільному та студентському колективах, розв’язувати конфліктні ситуації; застосовувати системні знання у практичних ситуаціях.

Здобувачі набудуть додаткових компетентностей щодо здатності розуміти психологічні проблеми навчання і виховання; особливості відчуттів, сприймання, пам’яті, мислення та інших психічних функцій дітей, підлітків, юнаків, дорослих, людей похилого віку; вікові особливості навчальної діяльності школярів, її цілей і мотивів, операційної структури, зміну співвідношення в ній образних, вербальних і понятєвих компонентів, уміння і прийоми, стилі розумової діяльності; закономірності переходу від попередніх до наступних періодів розвитку психічних функцій; індивідуальні психологічні відмінності у розвитку людей різних вікових груп; здатності аналізувати, знаходити глибинні взаємозв’язки повсякденних психологічних та соціально-психологічних явищ; розкривати співвідношення природних факторів (спадковість, визрівання організму тощо) і суспільних засобів, за допомогою яких реалізуються можливості психічного розвитку людини; аргументовано доводити свою думку, робити об’єктивні висновки; використовувати набуті знання у практичній діяльності, давати самооцінку та визначати свої життєві перспективи.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 3 – Міцне здоров'я і благополуччя

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (50 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Предмет, завдання та методи вікової психології в контексті інклюзивної освіти

1. Предмет дослідження та основні задачі вікової психології.
2. Донауковий період становлення вікової психології.
3. Становлення вітчизняної школи вікової психології.
4. Зарубіжні течії вікової психології (неофрейдизм, біхевіоризм, гуманістична психологія тощо).
5. Методи та методологічна основа психологічних досліджень з вікової психології.
6. Принципи організації експериментальних досліджень.
7. Основні етапи та методика організації емпіричного вивчення психічних явищ

Тема 2. Теоретичні засади психічного розвитку особистості: вікові закономірності,

індивідуальні відмінності та чинники розвитку

1. Розуміння сутності психіки особистості.
2. Діалектичний взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов психічного розвитку. Вплив природи і суспільства на психічний розвиток через внутрішні умови. Збагачення внутрішніх умов через діяльність дитини.
3. Спадковість і соціальне оточення як важливі умови психічного розвитку. Особливості впливу генотипу на становлення психічних особливостей людини.
4. Задатки як природні передумови розвитку людини. Вплив зовнішніх чинників на їх розвиток.
5. Основні лінії вікових змін у психічному розвитку (зростаюча довільність у поведінці та в організації психічних процесів, ріст суб'єктності дитини у життєдіяльності, розвиток самосвідомості, виникнення самовиховання). Характеристика вікових криз.
6. Характеристика основних показників психічного та особистісного розвитку.
7. Основні параметри відхилень психічного розвитку.

Тема 3. Психологічний розвиток дитини дошкільного віку: індивідуальні особливості та освітні потреби в умовах інклюзії

1. Рушійні сили розвитку психіки дошкільника. Особливості соціальної ситуації його розвитку.
2. Сюжетно-рольова гра дошкільника, її компоненти. Основні функції гри.
3. Особливості розвитку мовлення у дошкільному віці. Важливість комунікативної функції мови.
4. Розвиток пізнавальної сфери. Засвоєння уявлень про різноманітні властивості й відношення предметів і явищ та опанування новими діями сприйняття.
Мислення, увага, пам'ять, уява як основні показники розумового розвитку дошкільників.
5. Особливості мислення, його зв'язок з мовою.
Увага як спрямованість і зосередженість свідомості на певному предметі, явищі тощо. Пам'ять, її процеси та види. Розвиток ейдетичної пам'яті.
Уява, її зв'язок із знаковою функцією свідомості. Шляхи розвитку знакової функції свідомості. Формування уяви в грі. Особливості розвитку особистості дошкільника.
6. Формування спонукальної сфери дитини. Встановлення і збереження позитивних взаємин із дорослими. Виникнення мотиву змагання, моральних мотивів.
Криза семи років. Психологічна готовність дитини до навчання, її структурні компоненти та показники.

Тема 4. Психологічні особливості підліткового віку

1. Особливості пізнавального розвитку у підлітковому віці, вдосконалення мислення, пам'яті, уваги.
2. Особливості пам'яті, її види. Відношення між пам'яттю і мисленням.
3. Розвиток уваги у підлітковому віці. Види уваги. Регулювання внутрішнього і зовнішнього вираження уваги.
4. Прагнення до самовиховання. Суперечності між потребою у самовихованні і невмінні реалізувати її. Етапи процесу формування ставлення до себе як до окремої особистості.
5. Самооцінка підлітка. Розвиток спонукальної сфери підлітка, формування його внутрішньої позиції. Особливості формування світогляду.
6. Педагогічно занедбані підлітки. Труднощі виховання. Прорахунки в навчально-виховній діяльності школи. Причини правопорушень підлітків. Профілактика алкоголізму, наркоманії та ін. Акцентуації в характері підлітків, її типи. Типології акцентуацій характеру. Фактори впливу на формування акцентуацій.
7. Психологічна освіта підлітків як важливий напрям профілактики акцентуйованості

Тема 5. Психологія ранньої юності

1. Загальна характеристика періоду ранньої юності.
2. Теорії юності. Психогенетичний підхід. Мотиваційна структура учіння. Свідоме позитивне відношення до навчання. Психологічна готовність. Соціальне та особистісне самовизначення. Ідентичність. Професійне самовизначення, його етапи. Попередній вибір професії. Вибір професії. Професійна орієнтація як частина особистісного самовизначення.
3. Особливості розумового розвитку. Процес сприймання. Пам'ять. Розвиток уяви. Увага. Стадії

когнітивного розвитку (Ж. Піаже). Асиміляція. Розвиток творчих здібностей.
4. Особливості становлення самосвідомості, її напрями. Проблема самоконтролю. Індикатори психологічного здоров'я особистості.
5. Біологічні та когнітивні зміни у змісті і співвідношенні основних мотиваційних тенденцій. Класифікація потреб за А. Маслоу. Характеристика сфери потреб старшокласника.
6. Проблема сенсу в ранньому юнацькому віці. Формування ідеалів та переконань. Особливості спілкування. Егоцентричність юнацької комунікативності. Особливості спілкування з дорослими. Нестійкість і суперечливість психічних проявів старшокласника.

Тема 6. Психологічні особливості дорослості

1. Характеристика психології старості (геронтогенез).
2. Відхилення у розвитку особистості. Характерні зміни у пізнавальній сфері, їх причини.
3. Активність життєвої позиції. Зміни в емоційній сфері людини. Психічне здоров'я людини.
4. Мудрість як основна особливість інтелекту людей на схилі літ. Загальні критерії мудрості. Спеціальні критерії мудрості.
5. Значення сім'ї для людини похилого віку. Стосунки з рідними. Етичні проблеми вмирання і смерті. Сприйняття людиною наближення смерті. Поняття автоевтаназії та евтаназії. Ідея хоспісу, його функції.

Тема 7. Психологічні закономірності навчання: мотивація, пізнавальні процеси та індивідуалізація освітнього процесу

1. З історії психології учіння. Концепція учіння Я.-А. Коменського. Й. Гербарт про учіння. Структурні компоненти учбової діяльності.
2. Розвиток самостійності. Характеристика розумової самостійності, її рівні. Здатність до самоуправління. Рефлексивне ставлення особистості до своїх дій.
3. Характеристика понять „неуспішність", „відставання". Соціальні, біологічні та педагогічні причини неуспішності. Елементи неуспішності.
4. Спостереження, спілкування з учнями та контроль як головні засоби виявлення ознак відставання. Диференційований підхід. Опосередкована та безпосередня допомога, її особливості.

Тема 8. Психологічні засади виховання й соціалізації особистості в умовах інклюзивного освітнього середовища

1. Предмет та завдання психології виховання. Особистісно зорієнтований підхід до виховання, його мета. Характеристика теорій виховання (за О.В. Сухомлинською). Персоналістичні (гуманістичні) (Роджерс, Маслоу, Фройд, Левін, Ней); академічні (класичні, загальні) (Блюм, Ален); соціальні (Бурдьє, Тофлер); спіритуалістичні (метафізичні) (Фергюсон, Фотінас, Гартманн); соціокогнітивні (Брунер); психокогнітивні (Паже, Башлер); технологічні (системні) (Гласер, Скіннер); народна педагогіка (етнопедагогіка) теорії.
2. Виховання за Вальдорфською системою, за системою М. Монтессорі. Характеристика основних елементів виховного процесу (суб'єкт, зміст, суспільство, психолого-педагогічна взаємодія між цими трьома факторами).
3. Цінності як системоформуючий фактор виховного процесу.
4. Психолого-педагогічні прийоми виховання як складова частина методу. Методи формування свідомості. Методи і прийоми формування досвіду громадянської поведінки. Методи стимулювання і корекції поведінки.
5. Мораль. Моральне виховання. Моральна культура. Моральні норми. Рівень моральної вихованості (високий, середній, низький).
6. Характеристика вікових аспектів виховання.

Тема 9. Психологія професійної діяльності педагога

1. Зміст педагогічної діяльності (мотиви, мета, предмет, засоби, продукт та результат). Зовнішні та внутрішні мотиви. Особливості основних центрацій, які можуть домінувати у педагогічній діяльності.
2. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності.
3. Складові класифікації педагогічних здібностей. Характеристика основних функцій та

педагогічних вмінь.
4. Стиль діяльності як стала система способів, прийомів, яка проявляється в різних умовах її здійснення. Взаємозв'язок стилю діяльності зі стилем саморегуляції. Загальні стилі педагогічної діяльності (авторитарний, демократичний та стиль потурання (за К. Левіним).
5. Змістовні характеристики стилю; динамічні характеристики; результативність. Емоційно-імпровізований стиль. Емоційно-методичний стиль. Розмірковуюче-імпровізаційний стиль. Розмірковуюче-методичний стиль.

Тема 10. Девіантна поведінка дітей і молоді

1. Історичний аналіз проблем з аномаліями психічного розвитку та відхиленнями в поведінці..
2. Фактори виникнення девіацій та правопорушень. Взаємодія соціологічного і психологічного підходу до вивчення причин відхилень. Поняття девіації. Відхилення в поведінці як один із проявів соціальної дезадаптації. Девіантна, делінквентна, кримінальна поведінка. Типи делінквентної поведінки. Причини девіантної поведінки молоді.
3. Характеристика основних психолого-педагогічних підходів до профілактики девіантних форм поведінки.
4. Поняття профілактики. Мета та завдання профілактичної роботи. Типи профілактичних заходів.
5. Проблема алкоголізму як соціально-педагогічна проблема. Особливості правопорушень в юнацькому віці. Індивідуальна профілактична робота. Основні та допоміжні методи антиалкогольного виховання. Комплексність вирішення проблеми.
6. Спеціальні навчально-виховні установи для неповнолітніх правопорушників, їх види. Установи відкритого та закритого типу, їх завдання. Вікові особливості неповнолітніх засуджених, що знаходяться у виховних колоніях. Мотиви здійснення злочинів. Ставлення неповнолітніх засуджених до роботи. Особливості спілкування неповнолітніх засуджених.
7. Профілактика правопорушень молоді. Характеристика профілактичних методів. Основні завдання в структурі індивідуальної профілактики.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Індивідуальне завдання з освітнього компонента "Вікова та педагогічна психологія" виконується упродовж семестру. Виконання його є обов'язковою умовою успішного вивчення курсу та отримання позитивної оцінки. Метою виконання індивідуального завдання є застосування теоретичних знань дисципліни для розв'язання задач і вправ, розвиток навичок самостійної роботи, систематизація знань, поглиблене вивчення окремих питань. Індивідуальне завдання захищається під час семестру у години, виділені для індивідуальної роботи. При виконанні та оформленні індивідуального завдання здобувач може використовувати рекомендовану літературу, методичні вказівки, інтернет-ресурси. ІЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання ІЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту.

Тематика індивідуальних завдань (за вибором здобувача)

1. Творча самореалізація обдарованих учнів в умовах інклюзивного навчання.
2. Діагностика соціальної адаптації дітей з особливими потребами молодшого шкільного віку до навчання в умовах війни.
3. Профілактика насильства і жорстокості підлітків.
4. Психологічна підтримка дітей під час війни.
5. Роль тривожності в контексті особистісного розвитку студентів.
6. Психологічна ресурсність студентської молоді в умовах дистанційного навчання.
7. Агресивність медіа-простору як фактор виявлення агресії у підлітковому віці.
8. Варіативність самопрезентації старшокласників у реальному та віртуальному просторі.
9. Життєстійкість підлітків з особливими потребами.
10. Ціннісні орієнтації юнаків як передумова формування відповідальності особистості.
11. Казкотерапія як метод подолання агресивності молодших школярів

12. Психологічні особливості стресостійкості у студентському віці

13. Формування мотивації навчання дітей з особливими освітніми потребами.

14. Психологічні особливості самосвідомості дітей юнацького віку з комп'ютерною залежністю.

15. Психологічна безпека дорослих.

16. Особливості професійної ідентифікації студентів.

17. Емоційний інтелект як форма прояву рефлексивної самосвідомості.

18. Формування здорового способу життя учнів з особливими освітніми потребами.

19. Толерантне ставлення педагогів до дітей з аутистичними розладами.

20. Психологічні особливості віртуального спілкування здобувачів вищої освіти.

21. Психологічне здоров'я здобувача вищої освіти: чинники впливу.

22. Психолого-педагогічні умови розвитку творчих здібностей учнів в інклюзивній освіті.

23. Встановлення суб'єкт-суб'єктних взаємин у виховному процесі на основі застосування технології особистісно-орієнтованого виховання.

24. Основні педагогічні підходи, методи та форми роботи щодо профілактики алкоголізму серед молоді юнацького віку.

25. Тривожний розлад у дітей: теорія, діагностика, корекція.

26. Педагогічна діяльність педагога, її творчий характер.

27. Гендерні стереотипи в соціальних уявленнях студентської молоді.

28. Значення мотивів діяльності й поведінки в розвитку особистості підлітка.

29. Особистісні страхи дітей дошкільного віку та їх психодіагностика.

10. Самостійна робота

Самостійна робота є формою індивідуальної позааудиторної роботи здобувача освіти, метою якої - самостійне засвоєння частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань, розвиток навичок самостійної роботи.

Самостійну роботу здобувач освіти може виконувати у бібліотеці, лабораторіях, комп'ютерних класах тощо. Виконання здобувачем освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій та/або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал для самостійної роботи виноситься на поточний і підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

Основні види самостійної роботи здобувача освіти: опрацювання навчального матеріалу, пошук інформації в бібліотеках, мережі «Інтернет», використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем; підготовка до аудиторних занять, опрацювання інструкцій і методичних рекомендацій; підготовка доповідей, рефератів; виконання індивідуальних завдань; самооцінювання знань і умінь; наукова робота (написання наукової публікації, тез доповідей, есе тощо) тощо.

Питання та завдання самостійної роботи формуються на початку викладання навчальної дисципліни залежно від мети наукових досліджень здобувача освіти та його індивідуального навчального плану.

Кількість годин самостійної роботи здобувача – 105/142 год (відповідно для денної та заочної форм навчання).

Система оцінювання знань здобувача освіти з виконання самостійної роботи здійснюється шляхом проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають:

11. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов'язані

ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

12. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Вікова та педагогічна психологія : методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Освітні, педагогічні науки» (Інклюзивна освіта) галузі знань А Освіта спеціальності А1 Освітні науки денної та заочної форм навчання / уклад. Л.М. Потапюк. Луцьк : відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025. 36 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/entities/methodologicalsupport/438d3e90-4e5c-4c09-89f7-876433b7c63f

Праці інших авторів:

2. Вікова психологія : конспект лекцій / укладачі: П. І. Сахно, Н. М. Теслик. – Суми : Сумський державний університет, 2024. –190с. URL: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/Konspecty_lekciy/Vikova_psychologiya_2024.pdf

3. Давидова О.В. Майндфулнес-технології регуляції стресостійкості в роботі практичного психолога з учнями юнацького віку. Кременчук, 2022. 56 с. URL: https://ed.pano.pl.ua/media/3215

4. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнєрьова, В.М. Невмержицький. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. URL: https://surl.li/kwycvj

5. Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події. Навчально-методичний посібник / Автори-упоряд. : Н. Вааранен-Валконен, Н. Заварова, за заг. ред. О. Калашник. К. : 2022. 104 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0054602.pdf

6. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / Уклад. О.Ю. Овчаренко. К. : Університет «Україна», 2023. 266 с. URL: https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/psihologija_stresy_2023_compressed.pdf

7. Столярчук О.А. Життєві кризи особистості : психологічний путівник : навчальний посібник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2023. 126 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48042/1/O_Stoliarchuk_ZKO_FPSRSO.pdf

8. Цільмак О.М. Технології психологічного консультування : підручник; підрозд. 2.4.2 у співавт. з А.Д. Онішкевич. Одеса : Астропринт, 2023. 212 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/626b26db-5e28-4fef-8eb9-7401a20ed9e8.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

9. Гречановська О.В., Мегем О.М., Потапюк Л.М. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія Психологія. Том 34 (73). № 4, 2023. С. 60–66. URL: https://doi.org/10.32782/2709-3093/2023.4/11.

10. Потапюк Л.М. Адаптація особистості в умовах війни. Інноваційні практики наукової освіти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 15–19 грудня 2022 року). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. С. 791–798. URL: https://iod.gov.ua/content/events/38/ii-vseukrayinska-naukovo-praktichna-konferenciya-innovaciyni-praktiki-naukovoyi-osviti_publications.pdf?1696567762.1194.

11. Потапюк Л.М. Особливості формування стресостійкості студентів в умовах російсько-української війни. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія. № 2. 2023. С. 34–38. URL: https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2023.2.6.

12. Потапюк Л.М. Самопрезентація молоді у соціальних мережах. 3 Міжнародна науково-практична конференція Modern Trends in the Development of Economy, Technology and Industry: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 3 rd International Scientific and Practical Conference. April 9–11, 2025. Toronto, Canada. Pp. 284–287. URL: https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2025/04/Toronto_Canada_09.04.25.pdf.

13. Потапюк Л.М., Ковальчук В.В. Особливості формування інклюзивної компетентності майбутніх педагогів як складової професійної компетентності. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г.П. Шевченко. Вип. 2 (106). Київ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. С. 127–136. URL: https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-106-2-127-136.

14. Потапюк Л.М., Косенюк М.М. Вплив взаємодії батьків і педагогів на формування особистості дитини з особливими освітніми потребами: Вчені записки Університету «КРОК» : зб. наук. праць. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2023. Вип. № 3 (71). С. 208–215. URL: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-71-208-215.

15. Потапюк Л.М., Куліш Г.О. Реалізація особистісно-орієнтованої парадигми навчання в закладах вищої освіти. Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 18 травня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 512–515. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/maketzbirnykanovyynovyy.pdf

16. Потапюк Л.М., Цвях І.Д., Троцюк Т.В. Щодо проблеми адаптації студентів-першокурсників. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України : матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). Київ : ЦП «Компринт», 2024. С. 333–337. URL: https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/zbirnyk-materialiv-vi_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-knuba-16.11.2023.pdf.

17. Потапюк Л.М., Куліш Г.О Організація особистісно-орієнтованого навчання на сучасному етапі. The basis for the further movement of scientific knowledge : Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference, February 20–21, 2023 Dresden, Germany by the «InterSci». 91 p. P. 54–58. URL: https://intersci.eu/wp-content/uploads/2023/02/The-basis-for-the-further-movement-of-scientific-knowledge.pdf.

18. Потапюк Л.М., Коляда В.Р. Психологічна безпека учасників освітнього процесу в умовах війни. Проблеми гарантування безпеки людини в умовах сучасних викликів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23-24 березня 2023 року. Луцьк : ІВВ ЛНТУ, 2023. С. 149–151. URL: https://drive.google.com/file/d/1O2nxfYe-KFf1VEcItfjzPwx_KYJZ5Qag/view.

19. Потапюк Л.М., Коляда В.Р. Психологічна адаптація учасників освітнього процесу до умов воєнного стану. Соціально-психологічні та правові аспекти протидії насиллю в освітніх закладах : матер. IV Всеукр. форуму (Дніпро, 24 берез. 2023 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». С. 59–64. URL: http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/965/1/Збірник%20матеріалів%20IV%20Всеукраїнського%20форуму.pdf.

20. Потапюк Л.М., Коляда В.Р. Особистісні ресурси особистості як необхідна умова збереження психічного здоров’я в умовах війни. Соціально-гуманітарні студії: інновації, виклики та перспективи : матеріали І Міжнародної наукової конференції, м. Житомир, 27-28 квітня 2023 р. /

Ред. кол. : О.А. Черниш, В.М. Слюсар, Л.М. Червона [та ін.]. Житомир : Житомирська політехніка, 2023.С. 267–271. URL: https://conf.ztu.edu.ua/sotsialno-humanitarni-studiyi-innovatsiyi-vyklyky-ta-perspektyvy-27-28-kvitnya-2023-r/chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/tezy-konferentsiyi.pdf

21. Потапюк Л.М., Троцюк Т.В. Основні підходи до вивчення толерантності студентської молоді. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 229–231. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14465/zbirnykmaterialivviiivseukrayininternetkonfer.pdf

22. Hudym I., Abilova O., Potapiuk L., Nikolenko L., Poliakova A. Strategies and best practices for promoting inclusive education to meet diverse learning needs. Conhecimento & Diversidade, Niterói, v. 16, n. 42. Abr./Jun. 2024. 270–286. URL: https://doi.org/10.18316/rcd.v16i42.11682

23. Potapiuk L., Sasiuk A. Integration of Artificial intelligence into Ukrainian inclusive educational environment as an advanced learning tool. Educological discourse / OD, vol. 47, no. 4, Dec. 2024. P. 35–43. URL: https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.4.4.

24. Rozina I., Malaniuk N., Kalyniuk A., Potapiuk L., Tsumarieva N. Tolerance to uncertainty as a factor in the development of higher education students' professional identity. Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies. V. 5. N. 4. 2024, Sapienza Grupo Editorial. e24080. URL: https://doi.org/10.51798/sijis.v5i4.881.

25. Spitsyn V., Antonenko I., Synkovska O., Dzevytska L., Potapiuk L. European Values in the Ukrainian Higher Education System: Adaptation and Implementation. Journal of Curriculum and Teaching. 2024. Vol. 13, No. 3, Special Issue. P. 102–114. URL: https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p102.

Праці інших авторів:

26. Пилипенко Н.М. Психологічна допомога та підтримка постраждалим внаслідок війни в Україні. Вісник Національного університету оборони України, 6 (70). 2022. С. 142–148. URL: https://visnyk.nuou.org.ua/article/view/263647

27. Borysova O. O. The Impact of Post-Traumatic Stress Disorder on the Psychological and Physical Health of Military Personnel / O. Borysova, P. Rogozhan, L. Volnova, V. Pichurin, S. Lobanov. Vol. 4 (2025): Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias. URL: https://conferencias.ageditor.ar/index.php/sctconf/article/view/695/1659.

ІІІ. Інформаційні ресурси

28. Електронний освітній портал ЛНТУ. Система Moodle. Курс «Вікова та педагогічна психологія» URL: https://mdl.lntu.edu.ua/course/view.php?id=5066.

29. Освітня платформа Прометеус. URL: https://prometheus.org.ua/?utm_source=sendy&utm_medium=email&utm_campaign=email-header

30. Психологічна і соціально-педагогічна реабілітація учасників освітнього процесу в умовах закладу освіти : практ. посібник / за наук. ред. В. Г. Панка; [авт. кол.: І. І. Ткачук, Д. Д. Романовська, О. П. Сергєєнкова, В. В. Предко, В. В. Рибалка, М. В. Саврасов, А. В. Григоренко, С. К. Шандрук, В. М. Горленко; [Електронний ресурс]. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2025. 160 с. ISBN 978-617-7118-59. URL: https://surl.li/ufxhgp.

31. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki.